

Міністерство освіти і науки України
Департаменту науки і освіти
Харківської обласної державної адміністрації
Комунальний заклад
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради

Презентація на тему:
«Життя та політика Пантелеймона Куліша»

Виконала:
Студентка 211-Ан групи
Факультету іноземної філології та
Музичного мистецтва
Михайлик І. Д.

м.Харків 2016

Пантелеймон
Куліш

Зміст:

- ▶ Дитинство
- ▶ Навчання
- ▶ Пантелеймон Куліш і Тарас Шевченко
- ▶ Арешт, ув'язнення та заслання
- ▶ Кулішівка
- ▶ Останні роки життя
- ▶ Смерть
- ▶ «Чорна рада»
- ▶ Інші твори
- ▶ Переклад Біблії
- ▶ Вшанування пам'яті
- ▶ Література

Український письменник,
фольклорист, етнограф, мовознавець,
перекладач, критик, редактор,
видавець. Автор першої фонетичної
абетки для української мови, яка
лежить в основі сучасного
українського правопису.

ДИТИНСТВО

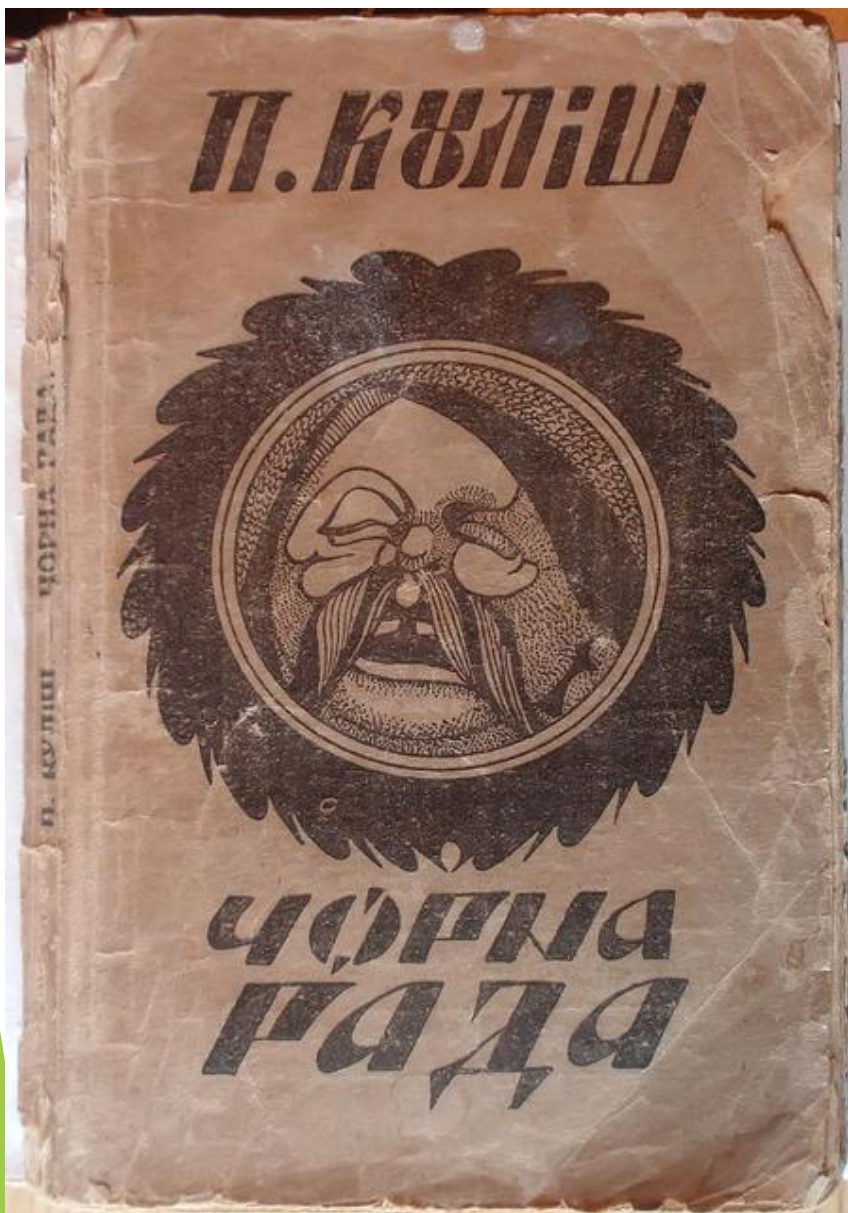
Народився у містечку Воронежі колишнього Глухівського повіту Чернігівської губернії. Походив зі старовинного старшинського козацького роду Кулішів. На хуторі під Воронежем хлопчик змалечку наслухався різних казок, переказів, легенд, особливо народних пісень, які наспівувала йому мати.

Навчання

З кінця 1830-х років Куліш – слухач лекцій у Київському університеті.

Кілька років слухання лекцій на словесному, а згодом на правничому факультеті виявилися визначальними для його подальшої долі.

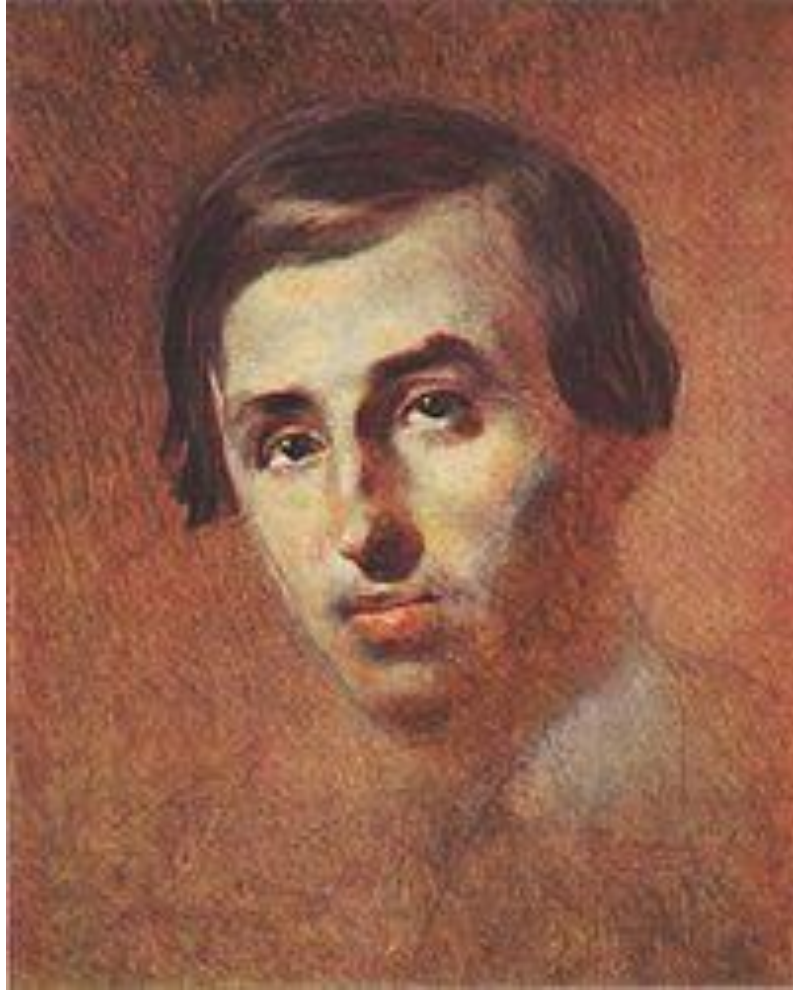
Куліш написав у той час «малоросійські оповідання» російською мовою — «О том, от чего в местечке Воронеже высох Пешевцов став» і «О том, что случилось с козаком Бурдюгом на Зеленой неделе», а також повість із народних переказів «Огненный змей».

Початкові роки

Письменник дістав посаду викладача в Луцькій дворянській училищі. Тоді він пише російською мовою історичний роман «Михайло Чарнышенко...», віршовану історичну хроніку «Україна» й оповідання-ідилію «Орися». Коли журнал «Современник» почав друкувати 1845 року перші розділи його славетного роману «Чорна рада», ректор Петербурзького університету П. Плетньов запросив його до столиці Російської імперії на посаду старшого вчителя гімназії та лектора російської мови для чужоземних слухачів університету.

Пантелеймон Куліш і Тарас Шевченко

Через два роки Петербурзька Академія наук відрядила Куліша в Західну Європу вивчати слов'янські мови, історію, культуру та мистецтво, куди він вирушив зі своєю дружиною Олександрою Білозерською. Боярином на весіллі був співучий, дотепний, веселий друг Пантелеймона — Тарас Шевченко.

Арешт, ув'язнення й заслання

У Варшаві Куліша як члена Кирило-Мефодіївського товариства заарештували й повернули до Санкт-Петербурга, де його майже три місяці допитували у III відділі, але довести його приналежність до таємної антикріпацької організації не змогли, але замкнули в Олексіївський рavelін на чотири місяці й потім відіслати на службу в Вологду...»

Покарання було замінено, його відправили на заслання в Тулу, проведені в Тулі три роки й три місяці не пройшли марно. Куліш написав «Историю Бориса Годунова и Дмитрия Самозванца», історичний роман «Северяки», який згодом вийшов друком під назвою «Алексей Однорог», автобіографічний роман у віршах «Евгений Онегин нашего времени», роман «Петр Иванович Березин и его семейство».

Найбільшим своїм творчим успіхом Пантелеймон Куліш вважав двотомну збірку фольклорно-історичних і етнографічних матеріалів «Записки о Южной Руси». З'явилися вони в Санкт-Петербурзі у 1856 – 1857 роках у двох томах і викликали подив та захоплення. «„Записки о Южной Руси“ друкую з насолодою не тому, що в них є моє, а тому, що передаю світові пам'ятки духу народного, яким у моїх очах нема ціни», – так писав він в одному із листів до С. Аксакова.

Кулішівка

Збірка була написана «кулішівкою» — придуманим Кулішем першим українським фонетичним правописом, який згодом прислужився і для друку «Кобзаря» 1860 року, і для журналу «Основа».

Вийшли у світ «Чорна рада», український буквар і читанка — «ГраMATка», «Народні оповідання» Марка Вовчка, які він відредагував і опублікував, відкрив власну друкарню.

Водночас Куліш уклав свою першу поетичну збірку «Досвітки. Думи і поеми», що вийшла у Петербурзі 1862 року – перед появою 1863 року ганебного валуєвського циркуляра, яким самодержавство обмежило друкування українською мовою. Слава про Куліша долетіла до Галичини, де львівські журнали «Вечерниці» і «Мета» публікували його прозу, поезію, статті...

У Санкт-Петербурзі на посаді редактора «Журнала Министерства путей сообщения», він готував тритомне дослідження «История воссоединения Руси», в якому прагнув документально підтвердити ідею історичної згубності народно-визвольних рухів і піднести культуротворчу місію польської шляхти, ополяченого українського панства і російського царизму в Україні.

Останні роки життя

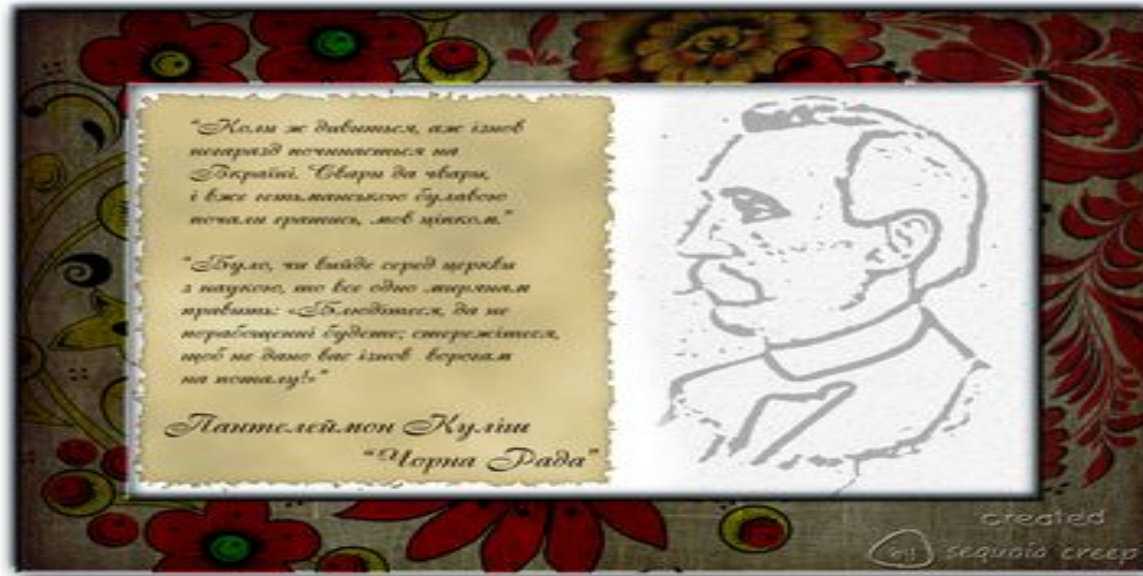
Куліш багато перекладав, особливо Шекспіра, Гете, Байрона, готував до видання в Женеві третю збірку поезій «Дзвін», завершував історіографічну працю у трьох томах «Отпадение Малороссии от Польши», листувався з багатьма кореспондентами, переймався розбратом слов'янських націй, дбав про видання прогресивних журналів і газет

Смерть

Пантелеймон Куліш пішов з життя 14 лютого 1897 року на своєму хуторі Мотронівка.

«Чорна рада»

За словами Івана Франка, «Чорна рада» — «найліпша історична повість в нашій літературі».

Історична основа роману — події, що відбулися після Переяславської угоди 1654 року — боротьба за гетьманування після смерті Богдана Хмельницького.

Інші твори:

- ▶ гумористичні оповідання:

Циган, Пан Мурло, Малоросійські анекдоти

- ▶ оповідання на тему нещасливого кохання:

Гордовита пара, Дівоче серце

- ▶ історичні оповідання:

Мартин Гак, Брати, Січові гості

- ▶ роман «Михайло Чарнишенко, або Малоросія 80 літ назад»

- ▶ романтично-ідилічне оповідання «Орися»

Переклад Біблії

Куліш здійснив перший повний переклад Біблії українською мовою. Свою працю він розпочав у 1860. До нього приєднався Іван Нечуй-Левицький. 1869 року вони залучили до перекладу Івана Пулюя, відомого вченого-фізика, що мав глибокі знання з богослов'я. У 1881 Наукове товариство імені Шевченка опублікувало у Львові Новий Заповіт у їхньому перекладі.

Вшанування пам'яті

- ▶ Вулиця Пантелеймон Куліша у його рідному місті Вороніж.
- ▶ Вулиця Пантелеймон Куліша у місті Львів.
- ▶ Вулиця Пантелеймона Куліша у місті Трускавець.
- ▶ Вулиця Пантелеймона Куліша у місті Дрогобич.
- ▶ Вулиця Пантелеймона Куліша у місті Рівне.
- ▶ Вулиця Пантелеймона Куліша у місті Тернопіль.
- ▶ Вулиця Пантелеймона Куліша у місті Коломия.
- ▶ Вулиця Пантелеймона Куліша у місті Миколаїв, що на Львівщині.
- ▶ Меморіальна дошка на будинку у місті Відень, де мешкав Пантелеймон Куліш.

Література:

1. Д. Дорошенко. Пантелеймон Куліш. Київ-Ляйпціг 1920
2. Жулинський М. Г. «Із забуття – в безсмертя (Сторінки призабутої спадщини)». Київ : Дніпро, 1990. – С. 43–66.
3. Пантелеймон Куліш і українське національне відродження : Доп. та повідомл. наук, конф., присв. 175-роковинам від дня народження письменника. – Х., 1995.
4. І. Лисий. Куліш Пантелеймон Олександрович // Філософська думка в Україні. Біобібліографічний словник
5. Пантелеймон Куліш : Матеріали і дослідження. – К.; Нью-Йорк, 2000.
6. Федорук О. Пантелеймон Куліш : бібліографія літератури (1989-2002) // Відкритий архів : Щорічник матеріалів та досліджень з іст. модерної укр. культури. – К., 2004. – Т. І. – С. 453-573.